

Překlad

Velvyslanectví
Spolkové republiky Německo
Praha

Stav: srpen 2020

Informace o používání příjmení v manželství

Veškeré údaje uvedené v tomto informačním letáku jsou založeny na poznatcích a zkušenostech velvyslanectví v době jeho vypracování. Přesto však neručíme za úplnost a správnost, zejména s ohledem na změny, k nimž mohlo dojít po vypracování tohoto informačního letáku

Následující informace vychází z aktuální právní úpravy týkající se používání příjmení v Německu a České republice. V jiných zemích a pro případy z minulosti může platit odlišná úprava. V takových případech se prosím nejdříve obraťte na velvyslanectví písemně poštou nebo e-mailem (konsulat@prag.diplo.de) a informujte se o příslušných pravidlech a o tom, zda je případně zapotřebí učinit prohlášení o jméně.

1. Obecné informace

Používání příjmení německých státních příslušníků se řídí zásadně německým právem, a to bez ohledu na údaje uvedené v zahraničních matričních listinách (např. v českém oddacím listu) nebo v dokladech totožnosti. To platí i pro Němce, kteří mají i další státní občanství.

Pokud má manžel či manželka (kromě německého) další státní občanství, může se příjmení v manželství řídit také podle práva daného státu. V takovém případě je ale zapotřebí prohlášení o volbě práva a určení příjmení v manželství, přičemž prohlášení je nutno doručit příslušnému německému matričnímu úřadu.

Podle německého práva lze jako příjmení v manželství zvolit buď rodné příjmení muže či ženy, nebo příjmení, které muž či žena používají v době uzavření sňatku. Podle českého práva lze jako příjmení v manželství zvolit pouze příjmení, které muž či žena používají v době uzavření sňatku.

V případě rozvodu nebo smrti manžela či manželky může partner/partnerka v Německu kdykoliv a beze lhůty změnit své příjmení na rodné příjmení nebo příjmení používané před určením příjmení používaného po sňatku. V České republice se může partner/partnerka do šesti měsíců od rozvodu vrátit ke svému dřívějšímu příjmení.

2. Kdy je příjmení podle německého práva určeno i bez prohlášení o jméně?

Snoubenci **při uzavření sňatku v České republice** volí jako **společné příjmení v manželství** příjmení muže nebo příjmení ženy. Pokud se žena, která má (kromě jiného také) německé státní občanství, rozhodne používat příjmení muže a připojit k němu koncovku -ová, bude v oblasti působnosti německého práva používat přesto příjmení v mužské podobě (bez koncovky -ová). Pokud se muž nebo žena, kteří mají (kromě jiného také) německé státní občanství a jejichž jméno není používáno jako společné příjmení v manželství, rozhodnou připojit za společné jméno své dosavadní příjmení, budou v oblasti působnosti německého práva přesto používat pouze společné příjmení.

**Weitere
Informationen:**
www.prag.diplo.de

Adresse:
Vlašská 19
118 01 Praha 1
(Malá Strana)

Postanschrift:
Box 88
118 01 Praha 1

Erreichbarkeit:
Tel.: +420-257 113 111
Fax: +420-257 113 318

Příklady	Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a při sňatku se rozhodnou používat společné příjmení Fišer. Jako příjmení paní Müller po sňatku bude v oddacím listu uvedeno Fišerová. V oblasti působnosti německého práva se paní Müller bude po uzavření sňatku jmenovat Fišer. Paní Müller ke společnému příjmení Fišer nebo Fišerová příjmení Müller používané před sňatkem. V českém oddacím listě bude stát jako jméno po uzavření sňatku Fišer Müller, resp. Fišerová Müller. V oblasti působnosti německého práva se manželka bude jmenovat pouze Fišer.
----------	---

3. V jakých případech lze učinit prohlášení o jméně?

a) Snoubenci se při sňatku rozhodnou používat společné příjmení. Jeden z nich **ke společnému příjmení připojí příjmení používané před uzavřením sňatku**. Chtěl by, aby tomu tak bylo i v oblasti působnosti německého práva. V Německu je možnost přidat před nebo za příjmení používané v manželství rodné příjmení nebo příjmení používané před uzavřením sňatku. Obě příjmení jsou pak spojena přes pomlčku.

Příklad	Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se používat společné příjmení Fišer. Paní Fišer ke společnému příjmení připojí příjmení Müller, které používá v době uzavření sňatku. V českém oddacím listu bude jako příjmení po uzavření sňatku uvedeno Fišer Müller. Paní Müller pak pro oblast působnosti německého práva učiní jednostranné prohlášení a k manželskému příjmení připojí své příjmení. Od chvíle doručení prohlášení německému matričnímu úřadu pak paní Fišer bude v oblasti působnosti německého práva používat příjmení Fišer-Müller.
---------	--

b) Snoubenci se při sňatku rozhodnou používat společné příjmení. **Snoubenka chce společné příjmení používat v přechýlené podobě**. Německé právo zásadně nezná podoby příjmení upravené specificky podle pohlaví. Příjmení se proto v Německu nepoužívají v podobách odlišných podle pohlaví. Manželé ale mají možnost učinit prohlášení o volbě českého práva a určit tak pro ženu příjmení v přechýlené podobě.

Příklad	Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se používat společné příjmení Fišer. Manželské příjmení paní Fišer bude v českém oddacím listu uvedeno jako Fišerová. Manželé Fišerovi učiní společné prohlášení o volbě českého práva a určí tak používání příjmení Fišer a Fišerová. Prohlášení nabude účinnosti doručením německému matričnímu úřadu.
---------	---

c) Snoubenci **se při uzavření sňatku rozhodnou nepoužívat společné příjmení**, ale později se na společném příjmení přece jen dohodnou. Společné příjmení nyní chtějí používat i v oblasti působnosti německého práva. V Německu lze o společném příjmení manželů rozhodnout i po uzavření sňatku, a to prostřednictvím společného, ověřeného prohlášení.

Příklad	Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se nepoužívat v manželství společné příjmení. O rok později se ale rozhodnou používat společné příjmení Fišer a toto prohlásí před českým matričním úřadem. V českém oddacím listu bude mít paní Fišer jako jméno po uzavření manželství uvedeno Fišerová. V Německu se bude nejdříve jmenovat nadále Müller. Pak manželé Fišerovi učiní společné prohlášení o volbě českého práva a rozhodnou tím o používání příjmení Fišer a Fišerová. Prohlášení nabyde účinnosti doručením německému matričnímu úřadu.
---------	--

d) **Manželé se nechají rozvést**. Manžel/manželka, jehož/jejíž příjmení nebylo užíváno jako společné příjmení v manželství, chce opět používat své dřívější příjmení. Příslušné prohlášení musí být českému matričnímu úřadu doručeno do šesti měsíců, ale zároveň je zapotřebí takovéto prohlášení učinit i směrem k německému matričnímu úřadu.

Příklady	Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se po sňatku používat společné příjmení Fišer. V českém oddacím listu je po uzavření sňatku uvedeno příjmení Fišer. O dva roky později se manželé rozvedou. Paní Fišer do šesti měsíců před českým matričním úředníkem prohlásí, že se vrací ke svému příjmení Müller. Do té doby, než učiní obdobné prohlášení před německým matričním
----------	--

	<p>úředníkem, bude v Německu nadále používat jméno Fišer.</p> <p>Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se používat společné jméno Fišer. Paní Fišer na základě prohlášení v době uzavření sňatku v České republice připojí ke společnému příjmení Fišer také své příjmení Müller, které používala před uzavřením sňatku. Po rozvodu paní Fišer Müller do šesti měsíců prohlásí před českým matričním úředníkem, že chce používat už jen příjmení Müller. Do té doby, než obdobné prohlášení učiní před německým matričním úředníkem, bude používat v Německu i nadále příjmení Fišer.</p>
--	--

e) **Jeden z manželů zemře.** Manžel/manželka, jehož/jejíž příjmení nebylo užíváno jako společné příjmení v manželství, chce opět používat své dřívější příjmení. Takovéto prohlášení lze učinit pouze pro oblasti působnosti německého práva.

Příklad	<p>Německá občanka paní Müller a český občan pan Fišer uzavřou sňatek a rozhodnou se používat společné příjmení Fišer. V českém oddacím listu bude po uzavření manželství uvedeno příjmení Fišer. Pan Fišer zemře. Paní Fišer prohlásí před německým matričním úředníkem, že chce opět používat své rodné příjmení Müller. V České republice bude nadále používat příjmení Fišer, ale v Německu příjmení Müller.</p>
---------	--

5. Jak mohu učinit prohlášení o určení příjmení v manželství?

Zásadně se doporučuje prohlášení o určení příjmení v manželství učinit v rámci žádosti o dodatečné osvědčení sňatku uzavřeného v zahraničí v matričním rejstříku (tzv. registrace sňatku). V žádosti o registraci sňatku se uvádí všechny údaje, které jsou zapotřebí i pro prohlášení o jméně. Doklady, které jsou zapotřebí pro prohlášení o jméně a registraci sňatku, jsou rovněž totožné. Proto stačí podat pouze jednu žádost.

Učinit prohlášení o jméně v rámci registrace sňatku má navíc tu výhodu, že kromě vyřešení otázky jména používaného v manželství může matriční úřad v Německu zároveň vydat i německý oddací list. Následně si můžete u německého matričního úřadu kdykoliv vyžádat nové – i mezinárodní – vyhotovení této listiny.

Další informace ohledně registrace sňatku naleznete v našem informačním letáku k dodatečnému osvědčení sňatku uzavřeného v zahraničí / prohlášení o jméně.